

Mevrouw de Voorzitter,

Voor wat de Jaarrede betreft, sta ik wederom hier achter het spreekgestoelte om het voorgenomen beleid van de Regering over het jaar 2014 aan uw College voor te houden. Ik zal als te doen gebruikelijk ook de conceptbegroting voor het genoemde dienstjaar ter goedkeuring aan uw College aanbieden.

Mevrouw de Voorzitter,

De opbouw van mijn jaarrede betreffende het dienstjaar 2014 zal enigszins een ander karakter hebben dan wat wij gewend zijn. Ik heb mij namelijk voorgenomen mij te concentreren op de beleidssectoren en beleidsaspecten waaraan de Regering bijzondere aandacht zal besteden in dit dienstjaar. Ik wil u erop wijzen dat de ministers tijdens de begrotingsbehandeling in detail zullen ingaan op de verschillende activiteiten die onder coördinatie van hun ministerie ontplooid worden en ontplooid zullen worden.

Wij hebben aan het begin van onze regeerperiode een aantal zaken dat voor realisatie in aanmerking kwam, aan het Surinaamse volk voorgehouden. Wij hoeven u de lijst niet nog eens in details voor te houden. Waar het in grote lijnen op neerkomt, is dat de Regering ter realisering van de door haar gestelde beleidsdoelen de hiertoe nodige bestuurshandelingen heeft moeten plegen ter uitvoering van haar beleid met als oogmerk het verbeteren van het leven van alledag van de Surinaamse mens in de ruimste zin van het woord.

Mevrouw de Voorzitter,

Hoewel er hard gewerkt is in de afgelopen 3 jaren en velen met mij hun schouders onder het vele werk hebben gezet om te realiseren wat goed is voor ons land en ons volk, hebben sommigen, ook medestanders van de Regering, zich in de achter ons liggende tijden kritisch uitgelaten over de uitvoering van het beleid.

Met uw goedvinden, Mevrouw de Voorzitter, wil ik in de volle overtuiging dat opbouwende, oprechte kritiek goed is voor de juiste balans in een samenleving, van hieruit die Surinamers die uit liefde voor hun land kritiek met een opbouwend karakter hebben geleverd, hartelijk dank zeggen. Het is voor mij buiten kijf dat rekening houden met de correcte wijzen van het leveren van kritiek en het meenemen van die kritiek in de uitvoering, altijd vruchten afwerpt.

Mevrouw de Voorzitter,

Ik heb als President vaker in het openbaar kritische kanttekeningen geplaatst als het ging om onder andere de traagheid waarmee bepaalde zaken zich, zeker administratief, binnen het overheidsapparaat voltrekken. Wij moeten de te trage gang van processen en procedures niet alleen typeren als zeer ongezond, maar wij moeten die ook verwerpen. En Mevrouw de Voorzitter, wij zullen vanuit welke positie dan ook ons altijd blijven inzetten voor verbetering van die omstandigheden. Het is namelijk verwerpelijk en het kan nooit zo zijn dat vele zaken blijven liggen met als oorzaak een trage, vaak onoverzichtelijke administratieve gang. Het kan niet zo zijn dat alleen zij die de contacten hebben op een gemakkelijke manier administratieve processen kunnen laten versnellen, terwijl een groot deel van ons volk dat niet de beschikking heeft over de juiste contacten, in grote problemen geraakt bij het oplossen van vaak genoeg simpele administratieve procedures en processen, waar de Staat een rol in te vervullen heeft. Het kan niet zo zijn, Mevrouw de Voorzitter, dat projecten met een nationaal karakter, ten behoeve van alle Surinamers, stagnatie ondervinden, omdat bepaalde functionarissen daar niet mee eens zijn ten gevolge waarvan zij eigendunkelijk bepaalde zaken aan te houden en daarmee de ontwikkeling stremmen. Het is daarom goed vandaag, 30 september 2013, wederom een beroep te doen op vooral politiek Suriname om erop toe te zien dat onder andere favoritisme en tegenwerking - openlijk dan wel gedekt - niet de overhand hebben bij de uitvoering van het Regeringsbeleid.

Mevrouw de Voorzitter,

Ik heb nu de dringende behoefte om enkele zeer belangrijke opmerkingen te plaatsen in het kader van de beschikbaarheid van middelen ter uitvoering van het overheidsbeleid en de financieel-administratieve processen en procedures binnen het overheidsgebeuren.

Mevrouw de Voorzitter,

De vraag of er voldoende middelen beschikbaar zijn om het schip van Staat varende te houden is, zeker in Uw Hooggeacht College, vaker aan de orde geweest. De Regering als ook vele leden van de Nationale Assemblee hebben hun bezorgdheid hieromtrent meerdere malen uitgesproken.

Wij delen u mede, Mevrouw de Voorzitter, dat de Regering constant deze aangelegenheid met terzake deskundige en relevante personen en instanties waaronder de Rekenkamer besproken heeft. Uit deze gesprekken is onomstotelijk komen vast te staan dat het Financieel Management van de Staat al vele jaren manco's vertoont die dringend

gecorrigeerd moeten worden. Er is vastgesteld dat er met betrekking tot bijvoorbeeld administratieve processen en procedures binnen het financiële beheer van de Staat, nogmaals, sinds jaar en dag vele onvolkomenheden en oneffenheden zijn die de Staat, wanneer er niet acuut wordt ingegrepen, de nodige problemen kan bezorgen.

Mevrouw de Voorzitter,

Ik informeer u dat de Regering een diepgaande analyse zal laten maken van het Financieel Management van de Staat om zodoende:

- 1) exact vast te stellen waar het fout gaat,
- 2) maatregelen te kunnen treffen ter correctie van het vastgestelde en
- 3) het financiële beheer transparant te maken door middel van onder andere het wegnemen van de oneigenlijke factoren, het elimineren van de oneffenheden en de onvolkomenheden.

Ik mag u nu al erop voorbereiden dat het moed en durf zal vergen, maar dat wij vastbesloten zijn om de ordening van de financiële administratie en het financiële beheer (lees: De Reconstructie van ons Financieel Beheer) zo snel als mogelijk ter hand te nemen, zodat wij op zeer korte termijn een gezonde financiële controle kunnen hebben met onder andere als oogmerk het tijdig kunnen betalen van rekeningen afkomstig van dienstverleners aan de Staat.

U weet, Mevrouw de Voorzitter, dat er mede aan de hand van vele opmerkingen van derden als ook aan de hand van eigen vaststellingen en evaluaties, ik gedurende de rit als President bijstellingen heb moeten plegen voor wat de personele invulling betreft. Niet om de bijstellingen op zich, maar om verbetering aan te brengen in de uitvoering van het beleid. Aan functionarissen van wie na evaluatie gebleken is dat die elders beter ingezet konden worden, is met alle respect gevraagd zich anders ter beschikking te stellen van land en volk. Uiteraard wil ik deze gelegenheid te baat nemen om mijn dank uit te spreken aan het adres van deze landgenoten die bereid zijn geweest en nog steeds bereid zijn hun krachten te geven waar en wanneer dan ook het van hen gevraagd wordt.

Mevrouw de Voorzitter,

Terwijl men kritische kanttekeningen plaatst en terwijl de Regering bijstellingen pleegt, moeten wij tegelijkertijd eerlijk zijn en erkennen dat er veel verlichting is gebracht in het leven van alledag van de doorsnee Surinaamse burger. Vele Surinamers beseffen dat vele noden van velen onder ons, van de minst bedeeden en van vele anderen, gelenigd zijn. Wij

hoeven niet in herhaling te treden, maar vandaag de dag kunnen onze ouderen verzekerd zijn van een redelijke uitkering voor hun oudedagsvoorziening. Onze ouderen kunnen gratis, op kosten van de Staat Suriname, poliklinieken binnenstappen zonder te moeten terugvallen op hun kinderen, een familielid of een goede buur. Ouders krijgen nu voor elk kind SRD 360, = per jaar uitgekeerd aan kinderbijslag. Mensen met een beperking ontvangen nu een uitkering van SRD 325, = per maand. Deze uitkeringen zijn nog niet voldoende, maar betekenen een aanzienlijke verbetering voor het leven van betrokkenen. Deze verbeterde voorzieningen vloeien voort uit de gestelde sociale doelen van de Regering, voor de realisatie waarvan de nodige financiële inspanningen van de Staat vereist zijn.

Verdere verbetering hiervan wordt door de Regering als zeer wenselijk geacht. Voorts hoeven vele ouders zich in de vakantie niet meer druk te maken over hoe zij schoolkleding en schoeisel voor hun kinderen zullen betrekken, omdat vele van de kinderen door middel van hun ontvangsten uit deelname aan het vakantie schoonmaakproject van de Overheid, daarvoor, voor een belangrijk deel, zelf zorg kunnen dragen.

Verder verdient het hier om genoemd te worden de verzekeringen ten behoeve van de schoolgaande kinderen die sinds het afgelopen schooljaar voor 100% betaald worden door de centrale overheid. En vergeet u niet dat vanaf het afgelopen schooljaar vele ouders zich ook geen zorgen hoeven te maken over waar ondermeer het middagmaal van hun kinderen vandaan moet komen, omdat de overheid op veel scholen in verschillende wijken verspreid over het hele land, daar zorg voor draagt door middel van de introductie van het instituut van de Naschoolse Opvang, welk in een enorme behoefte blijkt te voorzien en niet meer uit onze samenleving weg te denken is!

De Regering plaatst hierbij, Mevrouw de Voorzitter, de opmerking dat er met betrekking tot de Naschoolse Opvang enkele manco's zijn vastgesteld. Zij beseft en erkent ook ten volle dat er ruimte is voor verbetering. Echter komt niemand er onder uit om toe te geven dat het in deze een voorziening betreft die noden van mede Surinamers terdege lenigt en een voelbare en welkome verbetering op vele vlakken betekent voor vele Surinamers, NEEN, voor heel Suriname! Ik ben natuurlijk ook enorm blij, Mevrouw de Voorzitter, dat onze senioren burgers extra mogelijkheden krijgen waar ze recht op hebben. Ik teken ook aan dat de Regering nu drukdoende is de pensioenen te verbeteren door middel van aanpassing van het Algemeen Pensioenstelsel. Het ligt in de lijn der verwachting dat het Algemeen Pensioenstelsel in 2014 als onderdeel van het Sociaal Zekerheids Stelsel, operationeel gemaakt zal worden.

Mevrouw de Voorzitter,

Voor de volledigheid en voor een goed begrip van zowel politiek Suriname als de totale Surinaamse bevolking, is het meer dan noodzakelijk om vandaag diepgaand uitleg te geven over wat zich voltrokken heeft en wat nog staat te gebeuren in het kader van het Sociaal Zekerheids Stelsel.

Sociale Zekerheid is een basisvoorwaarde voor de volledige benutting van het menselijk kapitaal en voor integrale en duurzame economische groei. De Regering heeft vooral daarom ervoor gekozen om samen met de sociale partners - de vakbeweging en het bedrijfsleven - stapsgewijs de kloof te overbruggen tussen de in 2010 overgenomen situatie van schaarse sociale voorzieningen met een onacceptabel laag niveau en het toekomstperspectief van een integraal beschermend, toereikend en stimulerend Sociaal Zekerheids Stelsel.

Gekozen is voor een stelsel dat geen kopie is van een soortgelijk al dan niet succesvol stelsel, maar één dat georiënteerd is op de eigen Surinaamse omstandigheden en dat synchroniseert met de economische ontwikkeling.

Met deze keuze rekenen wij af met een lange periode waarbij economische ontwikkeling op zich wordt gezien als enig zaligmakend, als uiteindelijk doel van het beleid, zonder fundamentele verbondenheid met het sociaal leven, met de samenleving. Deze Regering wil afrekenen met een visie waarbij ontwikkeling wordt gezien als zuiver economisch en waarbij economische doelen voorop staan, terwijl sociale doelstellingen, waarbij de mens centraal staat, als aanhangsels worden gezien van de economische doelen. De mensen moeten niet als makke schapen, als willoze wezens en steeds als kind van de rekening - dat steeds het gelag moet betalen - overgeleverd zijn aan economische crises, aan economische conjuncturen en grillen en aan de beperkende maatregelen van de economie; de Regering staat een economie voor die dienstbaar is en dus ondergeschikt is aan het volk, dus aan de samenleving van mensen en aan haar *uiteindelijke* doelen, die altijd sociaal van aard zijn namelijk het algemeen welzijn van de mens; de economie, als een zeer belangrijk ontwikkelingsmiddel, moet gericht zijn op het realiseren van deze uiteindelijke sociale doelen. De economie moet er zijn voor de mens en niet omgekeerd en uit deze fundamentele gedachtegang wordt een integraal proces van duurzame maatschappelijke wisselwerking tussen doel en middel, teweeggebracht. Dit is, nogmaals en voor de zoveelste keer, onze maatschappijvisie.

Uit deze visie is in 2012 een 'Onderraad Sociale Verzekeringen van de Raad van Ministers' ingesteld die samen met het Tripartiet Overleg, door middel van 'vierwekelijkse rapportages en discussies' heeft gewerkt aan de voorbereiding van projectdossiers en wetsproducten voor:

- een minimumloon;
- een Algemene Pensioenregeling;
- een Nationaal ZorgSysteem en
- een Instituut voor Sociale Zekerheid.

De concepten van de wetsproducten zijn gereed en zullen na goedkeuring door de Raad van Ministers via het advies van Staatsraad, ter goedkeuring aan uw geachte College worden aangeboden.

Vooruitlopend op de invoering van het Nationaal Zorg Systeem in 2014, is per 1 juli 2013 een "Basiszorgverzekering" geëffectueerd, waarbij 130.000 personen in de leeftijdsgroepen 0 tot 16 jaar en van 60+ zijn verzekerd.

Deze verzekering geeft recht op basiszorg en wordt - met uitzondering van de reeds bij wet verplicht verzekerden van het Staats Ziekenfonds - door de overheid betaald voor Surinamers in Suriname.

De Basiszorgverzekering is toegankelijk voor allen behorende tot de twee boven aangehaalde leeftijdscategorieën van onze bevolking, zonder discriminatie op basis van ziekte, gebrek, inkomen en andere risico's. De zorg is uniform en het basispakket is minimaal gelijk aan het '32 jaar oude' basispakket van het SZF.

Met de invoering van de Basiszorg:

- bestaat er transparantie van het aantal rechthebbenden;
- is er transparantie van de werkelijke inhoud van de zorg;
- wordt reeds een aanzienlijk deel van het budget ten behoeve van On- en Minvermogenden bespaard;
- is een betere planning en zijn verhoogde inkomsten bij de dienstverleners mogelijk;
- worden de voorschotten aan de ziekenhuizen stapsgewijs afgebouwd;
- ontstaat er meer uniformiteit in het vergoeding- en tarievensysteem;
- is bij de belanghebbenden grote bereidwilligheid ontstaan om samen met de overheid te werken aan een betere zorg in Suriname;

- wordt gewerkt aan de invoering van een Gezondheids Informatie Systeem voor een constante verzameling en verwerking van gegevens tot bruikbare data. Dit ter systematische verbetering van de kwaliteit van de zorg.

Met de invoering van de basiszorg is in elk geval al geleerd dat:

1. de zorgsector institutionele en technologische versterking behoeft;
2. het basispakket aangepast dient te worden vooral op het stuk van preventie en chronische ziekten;
3. de zorg voor baby's en zwangere vrouwen op zeer korte termijn sterk verbeterd moet worden;

4. er mogelijkheden zijn om de zorgkosten te verlagen en wel zodanig dat de overheid ten opzichte van 2013 in totaal minder aan zorgkosten zal betalen.

Mevrouw de Voorzitter,

Het streven om in het eerste kwartaal van 2014 alle Surinamers verzekerd te hebben, houdt onder meer in dat nog 240.000 personen verzekerd moeten worden. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om mensen die werken en waarbij werkgever en werknemer samen de verschuldigde premie voor de zorg zullen betalen.

In 2014 zal verder gestadig worden doorgewerkt aan het succesvol operationeel maken, het verbeteren en het aanvullen van het stelsel.

De belangrijke onderdelen waarvoor vorig jaar op de begroting financiële ruimte is gecreëerd door de Regering in nauwe samenspraak met de Nationale Assemblee voor het invullen van het Sociaal Programma, zullen ook op de in te dienen begroting prijken omdat het programma met accent op het verder verbeteren van de woon- en leefomstandigheden van de Surinamer, verder uitgevoerd moet worden.

Mevrouw de Voorzitter,

Niemand kan ontkennen dat er veel werk verzet is. De daarnet aangehaalde elementen van voornamelijk het Sociaal Programma hoeven geen nader betoog en zijn zonder twijfel de resultaten van inspanningen die gepleegd zijn door de Regering en alle andere terzake relevante actoren.

Het is misschien goed om toch slechts enkele zaken op te sommen, die door inspanningen van deze Regering zijn verbeterd dan wel tot het verleden behoren. Het was bijvoorbeeld schering en inslag dat er overvallen, soms met ernstige gevolgen, plaatsvonden in de Surinaamse wateren. Miljoenen dollars zijn door diefstal verloren gegaan; bescherming was zoek. Een probleem dat er decennia lang bestond. Er is nooit eerder gedacht aan een duurzame oplossing. Ik verwijs hierbij naar hetgeen is opgenomen in het Ontwikkelingsplan 2012-2016 waarin is aangegeven dat de Regering zal zorgdragen voor een effectief functioneren van de Kustwacht in Suriname.

Men moet niet vergeten dat deze Regering met veel doorzetting een moderne kustwacht heeft opgezet, ter bescherming van onze vissers die een bijdrage leveren aan het Bruto Binnenlands Product. Voorts worden gezinshoofden geholpen aan een stukje emplooi. Deze kustwacht zal resulteren in het terugbrengen van de berovingen op zee tot het absolute minimum, in het verhogen van de productie, in het vermeerderen van bedrijven die actief zijn in de visserij, in het verhogen van de werkgelegenheid en in het verhogen van de bijdrage aan het Bruto Binnenlands Product. Onze enorme rijkdommen in zee worden vanaf nu beschermd tegen rovers. Wij kunnen nu als natie vele miljoenen dollars aan rijkdom behouden en deze aan onze eigen voedselvoorziening en onze eigen economische opbouw besteden. Ten slotte is met de Kustwacht ook nu de weg geopend tot het verrichten van belangrijk wetenschappelijk onderzoek.

Mevrouw de Voorzitter,

Men moet niet vergeten dat indien ondernemers voorheen gezamenlijk op een bonafide manier wilden ondernemen, zij gemiddeld ongeveer 600 dagen moesten wachten op het verkrijgen van een Naamloze Vennootschap, een NV, of zij moesten duizenden Euro's LET WEL: Duizenden Euro's neertellen voor het aankopen van een lege NV. Voorzitter, wij kennen die situatie.

Nu kan men, dankzij deze Regering, binnen gemiddeld veertien (14) dagen beschikken over een NV om op correcte wijze gezamenlijk met andere ondernemers, op een professionele manier te kunnen ondernemen. Ook de wachttijd voor het verkrijgen van een bedrijfsvergunning is aanzienlijk ingekort. Wij zullen door blijven arbeiden aan de verbetering van het ondernemingsklimaat in Suriname. En Mevrouw de Voorzitter, het is geen gunst, hoegenaamd niet! Het is simpelweg onze plicht om het werk dat wij op ons genomen hebben, met volle overgave en uit liefde voor land en volk, te doen.

Men moet niet vergeten, Mevrouw de Voorzitter, dat wij een tijd hebben gehad in dit land waarbij bepaalde wegen bij een zware regenval wel drie dagen en soms veel langer blank lagen. De Regering heeft ervoor gezorgd dat die tijdspanne drastisch is ingekort naar soms slechts enkele uren. Ook daar heeft de Regering zich grote financiële inspanningen getroost, omdat zij het grote belang hiervan inziet.

Mevrouw de Voorzitter,

Uiteraard gaat alles niet zoals wij dat graag willen, maar wij zetten ons in om een goed fundament te leggen waar ons volk op terug kan vallen. Uiteraard hadden wij dolgraag veel meer gedaan willen hebben, maar in de meeste gevallen hebben de problemen die reeds aangehaald zijn, ons parten gespeeld. Wij moeten erkennen dat hoewel wij alles in het werk gesteld hebben en maatregelen hebben getroffen om bijvoorbeeld de administratieve gang binnen het overheidsapparaat efficiënter te laten verlopen, het ons vooralsnog niet helemaal gelukt is. Oponthoud in het overheidssysteem tot het minimale beperken zal een uitdaging moeten zijn voor elke Regering. Wij moeten wel aantekenen, Voorzitter, dat wij ondanks de vele obstakels toch in staat zijn geweest resultaten neer te zetten waar het volk profijt van heeft.

Mevrouw de Voorzitter,

Na deze opmerkingen is het goed gedurende enkele minuten stil te staan bij deelaspecten van het beleid die veel aandacht behoeven en die deze aandacht ook zullen krijgen.

Wij hebben op verschillende momenten aangegeven, dat naast het uitvoeren van een duurzame sociale agenda, de Regering zich sterk maakt voor het verhogen van onze verdien capaciteit. Dit zal ze doen door middel van onder andere het scheppen van voorwaarden voor het tot ontwikkeling brengen van onze mogelijkheden. Immers, de middelen die voor de sociale agenda nodig zijn, moeten ergens vandaan komen. Het creëren van de voorwaarden voor het klaarstomen van een omgeving voor het ondernemen, is zoals blijkt in volle gang. Zo dadelijk nadere bijzonderheden hieromtrent.

Mevrouw de Voorzitter,

Onze Buitenlandse Politiek zal consequent worden gecontinueerd ter versterking van de fundamentele van onze nationale zelfstandigheid en zal gericht blijven op het streven naar samenwerking met alle landen in de wereld op basis van erkenning van onze soevereiniteit,

wederzijds respect en wederzijds voordeel. Het bijdragen aan het versterken van vrede en veiligheid in de wereld is een onwrikbare pijler van ons buitenlands beleid.

Wij stellen ons dienstengevolge bij het oplossen van gerezen en voortdurende conflicten in de wereld, onverkort achter de instrumenten van overleg, dialoog en diplomatie. Voortgaande diversificatie van onze buitenlandse relaties zowel regionaal als mondiaal en het actief participeren in wederzijds voordelige regionale politieke, economische en culturele samenwerkings- en integratieverbanden, zoals Unasur (de Unie van Zuid-Amerikaanse landen), de Caricom (de Caribbean Community), Petro-Caribe, Organisatie van Amerikaanse Staten, Organisatie van Islamitische Coöperatie enz., zijn in deze voor ons van eminent belang. Na de succesvolle bezetting door Suriname van het Voorzitterschap van de Caricom hebben wij vanaf 30 augustus jl. de eer en de uitdaging het Voorzitterschap van de Unasur gedurende een jaar te dragen. Voorwaar geen gemakkelijke opgave, nochtans een unieke historische gelegenheid voor ons land, om zich na Caricom, nu ook politiek, economisch en anderszins diepgaand en definitief te verbinden met het immense Zuid-Amerika en zijn enorme potenties aan natuurlijke rijkdommen.

Met andere woorden... de diepere betekenis van onze voorzitterschap van UNASUR...

Het gaat om de integratie op het continent – een integratie die van strategisch belang is. De eeuwenlange kunstmatige isolatie, verwijderd van onze broedervolken, die van buitenaf werd opgelegd, wordt eindelijk doorbroken. Het gaat ook om onze verantwoordelijkheid naar de Zuid Amerikaanse regio ter behoud van de ontwikkelde natuurlijke hulpbronnen ten behoeve van de Zuid Amerikaanse volkeren, en de milieu bescherming van ons stukje van het Amazone regenwoud. Onze bijdrage aan de regionale internationale veiligheid van het continent mag ook niet onderschat worden: *We are as strong as our weakest link.*

De Presidentiële en economische diplomatie en het continu initiëren van en participeren in strategische samenwerkingsverbanden, als wel het bevorderen van Foreign Direct Investments, blijven hoog in ons vaandel ter uitvoering van onze ontwikkelingsplannen.

In dit verband zijn de traditionele multilaterale samenwerkingsrelaties met de Wereldbank, het IMF, de Inter-American Development Bank en het Europees Ontwikkelingsfonds en vooral de nauwe samenwerking met de Islamic Development Bank en de China Development Bank van grote betekenis. Wij vermelden in dit verband ook de aanzienlijke bedragen aan schenkingen, zachte leningen en zakelijke leningen vanuit de hechte vriendschapsbanden met de Volksrepubliek China en niet te vergeten de schenkingen van Japan, de schenking van tientallen waardevolle landbouwmachines door de Republiek Iran en ook de gewaardeerde kredietlijnen van ondermeer India en de technische en culturele

samenwerkingsprogramma's met onder andere Brazilië, Cuba en Indonesië. De Regering zal in dit dienstjaar er werk van maken de studiebeurzen die vele landen aan Surinaamse jongeren bieden, te inventariseren en daadwerkelijk te benutten: kader is dringend nodig voor onze ontwikkeling.

Mevrouw de Voorzitter,

De benutting van onze strategische ligging als land in het Noord-Oosten van Zuid-Amerika, als bruggenhoofd naar Zuid-Amerika en het Caribisch gebied, maakt het vooral voor de luchtvaart zeer aantrekkelijk, ons land vanuit Europa en de VS als hub te gebruiken naar Zuid-Amerika en verder naar Afrika, het Midden-Oosten, Azië (Marokko, Ghana, Zuid-Afrika) en de rest van de wereld en vice versa. Een schat aan economische waarde ligt hierin verborgen en zal met de hoogste prioriteit worden behandeld.

Mevrouw de Voorzitter,

Het is na een grondige analyse gebleken dat een bredere kijk op onze economie om onze potentiële rijkdommen te ontwikkelen, dringend noodzakelijk is. De Surinaamse economie zal om voort te gaan een aantal impulsen moeten krijgen. Vanuit het besef dat wij de ontwikkeling niet alleen op gang zullen kunnen brengen, zijn samenwerkingsverbanden tussen buitenlandse overheden en de Surinaamse overheid als ook samenwerkingsverbanden tussen onze overheid en de lokale particuliere sector en de internationale particuliere sector, voor deze Regering belangrijke ingrediënten.

Mevrouw de Voorzitter,

De Regering maakt zich voorts sterk voor onder andere de voortgang van het proces ter verhoging van de productie en daarmee het duurzaam creëren van werkgelegenheid en inkomsten voor onze Surinamers. Ook zal nog veel meer dan tot nu toe het geval is geweest de concentratie zich onder meer toespitsen op de woningbouw, de water- en stroomvoorziening voor huishoudens en bedrijven, sociale zekerheid, de infrastructurele voorzieningen, veiligheidsbevordering, goed onderwijs met naschoolse opvang, goede gezondheidszorg, sport, beweging en recreatie, jongerenparticipatie, decentralisatie, grondenrechten en verhoging van de leefbaarheid. Ook zal de productiepotentie in onder meer de mijnbouwsector, de agrarische sector, de dienstensector, ten volle benut worden.

Mevrouw de Voorzitter,

Om goed invulling te kunnen geven aan de werkgelegenheid die zich zal aandienen, zal onze personele basis versterkt moeten worden. Ons onderwijssysteem zal daarop ingesteld moeten zijn. Op het gebied van het Onderwijs bevinden wij ons nu in een zeer dynamische omgeving waarbij een stevige basis gelegd wordt voor ondersteuning van die ontwikkeling die wij zullen hebben. Voorzitter, expertise kan altijd ingekocht worden. Wij zijn echter onwrikbaar de mening toegedaan dat de basis van elke ontwikkeling op de eerste plaats gedragen moet worden door Surinamers. Daarom moeten wij vanuit gezonde structuren de ruimte creëren om onze landgenoten kennis te laten opdoen; het zij hier, het zij in het buitenland. Wanneer wij ons kennisniveau in voldoende mate hebben opgevoerd, kunnen wij altijd nagaan van waar wij aanvullende expertise kunnen aantrekken.

Mevrouw de Voorzitter,

In het Onderwijs zal de Regering het projectmatig introduceren binnen het onderwijsgebeuren als prioriteit stellen. Dit projectmatig introduceren binnen het onderwijs zal parallel moeten geschieden met het regulier onderwijs.

Daardoor zullen in een rap tempo herstructureringen binnen het onderwijs gerealiseerd kunnen worden. Een inhaalslag kan hierdoor zeker tegemoet gezien worden.

De prioriteiten in het onderwijs kunnen als volgt samengevat worden:

- de hervorming van de structuren in het onderwijs;
- de administratieve hervorming met name de besturing en de organisatie;
- wet- en regelgeving;
- de fysieke infrastructuur van onderwijsfaciliteiten;
- ICT in het onderwijs en
- het beroepsonderwijs.

In het kader van ons onderwijs willen wij benadrukken dat het ingezette vernieuwingsproces onverkort voortgang vindt.

Mevrouw de Voorzitter,

Wij staan, in gevolge de Grondwet van de Republiek Suriname, voor de laatste circa 20 maanden vóór de aanstaande Algemene, Vrije Verkiezingen met Geheime Stemming op uiterlijk 25 mei 2015. Met de circa 20 maanden voor de boeg heeft de Regering besloten om

vanuit haar plicht en verantwoordelijkheid, een prioriteitenprogramma ten uitvoer te brengen. Het ligt in vergevorderde planning om hoge prioriteit te geven aan enkele concentratiegebieden zowel qua aandacht als qua beschikbaarheid aan financiële middelen.

Mevrouw de Voorzitter,

Mede op grond van de overtuiging van de Regering dat er verder gewerkt moet worden aan de verbetering van de leef- en woonomstandigheden van de doorsnee Surinaamse burger; het veraangename van het leven van alledag dus, is het goed u enkele van de belangrijke beleidsaspecten voor de komende maanden voor te houden.

Onze concentratie, Mevrouw de Voorzitter, zal zich verder ondermeer richten op:

- De Sociale Agenda;
- Bereikbaarheid en betaalbaarheid van eerste levensbehoeften;
- Scholenbouw;
- School transport;
- Veiligheid in al haar facetten;
- Sport en recreatie, sportvelden, extra educatieve vorming;
- Ontwatering;
- Water;
- Elektriciteit;
- Woningbouw;
- Agrarische productie door middel van onder andere het gebruik van landbouwkassen;
- Agro processing.

Bij de uitvoering van activiteiten in het kader van het prioriteitenprogramma zal zelfwerkzaamheid van de Surinaamse burger zoveel als mogelijk gestimuleerd worden. Buurtbewoners, jongeren, vrouwen zullen betrokken worden. Ik wil erop wijzen dat de verschillende onderdelen van het prioriteitenprogramma van de Regering deel uitmaken van de begrotingen behorende bij de daarvoor in aanmerking komende ministeries.

Mevrouw de Voorzitter,

Bij enkele van de daarnet genoemde gebieden die ondersteunend zijn voor de totale ontwikkeling van Suriname, wil ik kort stil staan.

Voor wat de watervoorziening betreft, kunnen wij het volgende meedelen. In vele gebieden, in vrijwel alle districten, let u wel in vrijwel alle districten, is in de achter ons liggende periode met man en macht gewerkt aan de aanleg van systemen die goed drinkwater moeten garanderen.

De Regering heeft in de achter ons liggende periode, zoals wij dat overigens beloofd hebben, voldoende financiële middelen vrijgemaakt om de watervoorziening te verbeteren en wij hebben al erg veel verzet ten faveure van grote delen van ons volk.

Wij gaan, indachtig ons uitgangspunt dat alle op Surinaams grondgebied wonende Surinamers binnen enkele jaren na nu van water en energie voorzien moeten zijn, door met onze volksgerichte en bovenal dankbare operatie. Het is een dankbare operatie omdat vele bewoners die niet meer verwacht hadden om nog tijdens hun leven te kunnen beschikken over goed drinkwater, er zeer ingenomen mee zijn dat ze nu wel kunnen beschikken over bruikbaar water. Wij denken in dit verband aan gebieden en districten zoals Kwatta, Domburg, gebieden in Saramacca, gebieden in Marowijne als ook gebieden in het binnenland, Commewijne, Para, Wanica en Paramaribo. Deze week nog zal door een technische handeling leidingwater beschikbaar zijn voor meer dan 1200 gezinnen in Domburg en omgeving.

Wij informeren u dat verder ook gebieden in het binnenland zoals Botopasi, Masiakriki, Abena Ston, Semoisi, Gado Solan, Wanhattie, Bigi Poika, Godo en Jaw Jaw, als ook gebieden in Nickerie waaronder Paradise en Wageningen, gebieden in Commewijne waaronder Meerzorg, Marienburg, Peperpot en Nieuw Amsterdam, gebieden in Coronie, Marowijne, Brokopondo, Saramacca, Wanica, Para en Sipaliwini op zeer korte termijn van voldoende gezond drinkwater voorzien zullen zijn. Dat is slechts een deel, Mevrouw de Voorzitter. De publicatie van alle gebieden die in Suriname van water voorzien zijn en zullen worden, zal spoedig op een overzichtelijke manier gepresenteerd worden.

De operaties om het watertekort tot het verleden te doen behoren, zijn in volle gang en ontwikkelen zich in een vrij hoog tempo. U weet dat de Regering het beschikbaar hebben van water voor alle huishoudens in Suriname tot één van de hoge prioriteiten heeft verheven en dat zij, uitgaande van het Ontwikkelingsplan 2012-2016, alles eraan blijft doen om de daad bij het woord te voegen.

Mevrouw de Voorzitter,

Aan de energievoorziening wordt ook ruime aandacht besteed. In het eerste kwartaal van 2014 zullen de nieuwe centrales van de EBS en Staatsolie operationeel gemaakt worden. Aan de elektriciteitsbasis zal een vermogen van bijkans 100 megawatt toegevoegd worden. Dat betekent dat de geprojecteerde groei voor wat het elektriciteitsverbruik betreft, voor een goed deel opgevangen wordt dankzij de inspanningen van de Regering. Ook zal aandacht besteed worden aan het distributienet en daarin zal verbetering optreden. Aan de opwekking zullen verder twee (2) mobiele units van elk boven 7 megawatt toegevoegd worden. Met deze mobiele units zal men niet alleen kunnen inspelen op de behoefte in gebieden die nog niet op het net zijn aangesloten, maar deze units zullen bijvoorbeeld ook ingezet kunnen worden tijdens langdurige storingen en op momenten van noodzakelijk groot onderhoud.

Ik deel u voorts mede dat de Dienst Elektrificatie Voorziening van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen er zorg voor zal dragen dat in gebieden voornamelijk in het Binnenland elektriciteit in voldoende mate aanwezig is om de productiestructuren veilig te stellen, zodat ons productiepotentieel benut kan worden. Met deze acties zullen acute problemen voor wat de elektriciteitsvoorziening betreft tot het minimale beperkt worden.

Mevrouw de Voorzitter,

Voor wat de veiligheid betreft, noemen wij enkele belangrijke elementen die extra aandacht verdienen. Gedacht moet worden aan criminaliteitsbestrijding en beheersing, transnationale criminaliteit, verhoging controle grensrivieren, ordening grensposten, terugdringing van huiselijk geweld inclusief zedelijk geweld, van buurt- en jeugdcriminaliteit als ook verkeerscriminaliteit. U zult de laatste tijd opgemerkt hebben dat de aanpak van de politie er alles van heeft om de burgerij te beschermen met alle haar ten dienste staande geoorloofde middelen. Het moet alleszins duidelijk zijn dat de politie waar nodig zal optreden om de criminaliteit zoveel als mogelijk onder controle te houden.

Mevrouw de Voorzitter,

De Regering Bouterse-Ameerali heeft na haar aantreden de veiligheidssituatie geëvalueerd. Het besluit is toen genomen om te voldoen aan de voorwaarden voor een behoorlijk veiligheidsbestuur. De Regering heeft zich ondermeer geconcentreerd op:

- De implementatie van het Border Management Systeem.
- De verscherping van de controle aan de grenzen en de havens, alsook de Internationale luchthaven.
- Het verder verhogen van de mobiliteit van opsporing- en veiligheidsdiensten.
- Het bevorderen van de internationale samenwerking en het erop toezien dat Suriname blijft voldoen aan de internationale verplichtingen voor wat betreft regionale en internationale veiligheid. De bestrijding van de Transnationale criminaliteit zal in al haar vormen ter hand genomen worden. De samenwerking in dit verband met landen zoals Guyana, Frankrijk, Brazilië, de VS, maar ook Nederland wordt geïntensiveerd. Met al deze landen hebben wij frequente informatie uitwisselingsprogramma's, trainingen al dan niet op basis van formele samenwerkingsovereenkomsten en rechtshulpverzoeken.
- De samenwerking met diverse inlichtingen- en veiligheidsdiensten waarvan enkele in Suriname opereren. Dit in het kader van anti drugs operaties en preventie en bestrijding van ondermeer terrorisme.

Dit veiligheidsbeleid zal onverkort worden voortgezet en waar wenselijk zal verbetering worden aangebracht. Wij hebben op ons de verplichting genomen om de transnationale criminaliteit te helpen bestrijden en daar zullen wij ons te allen tijde voor blijven inzetten. De grote drugsvangst zeer recentelijk door Spanje waarbij Surinaamse diensten actief hebben geparticipeerd, is het bewijs dat het werk vruchten afwerpt en dat de internationale wereld nog steeds genoeg vertrouwen heeft om samen met ons land de strijd aan te binden tegen elke vorm van criminaliteit.

Mevrouw de Voorzitter,

Bij het onderdeel infrastructuur zal onder andere aandacht besteed worden aan het verharderen en het bestraten van wegen. Met behulp van het volk en volksstructuren zullen aanpassingen in de infrastructuur doorgevoerd worden met het oog op het ontlasten van wegen. Tevens zal verbetering van de infrastructuur bijdragen tot het minimaliseren van verkeersongevallen ten gevolge van slechte wegen en onoverzichtelijke kruispunten.

Mevrouw de Voorzitter,

Met betrekking tot de woningbouw zijn wij erin geslaagd enkele correcties aan te brengen op bijvoorbeeld het gebied van de beschikbaarheid aan bouwrijpe grond. In intensieve werksessies hebben wij ook op het gebied van de wetgeving - in samenwerking met de

Nationale Assemblée - en met betrekking tot werkbare financieringsmodellen de nodige correcties kunnen aanbrengen.

Wij stellen vast, Mevrouw de Voorzitter, dat alle terzake deskundige en verantwoordelijke personen en instanties het systeem zodanig hebben kunnen aanpakken, dat wij nu op productieve wijze kunnen voortgaan met de bouw van woningen zonder geconfronteerd te worden met onnodige stagnaties.

De Regering heeft niet alleen gebruik gemaakt van de hypotheek faciliteiten, maar heeft ook aan de doelgroep bouwrijpe kavels ter beschikking gesteld. De door de Regering ondernomen acties hebben concreet geresulteerd in de bouw van tal van kwalitatief betaalbare woningen te Coronie, Hanna's Lust, Leiding 10a en Waterland.

Voorts zijn de concrete bouwwerkzaamheden en voorbereidingen voor de bouw van tal van woningen in volle gang in de distrikten Wanica, Commewijne, Para, Saramacca en Nickerie.

Met alle inspanningen zullen wij in staat zijn om deels verlichting te brengen in de huishoudens waar men met veel te veel mensen onder één (1) dak woont en tevens zullen wij de jongeren die zich klaarmaken om gezinnen te stichten, tegemoet kunnen komen.

Mevrouw de Voorzitter,

Voor wat betreft de agrarische ontwikkeling blijven het realiseren en het waarborgen van de voedselzekerheid en voedselveiligheid voor de Surinaamse bevolking van het grootste belang. Het is alleszins de bedoeling te bouwen aan een duurzame agrarische sector, zodat de bijdrage van deze sector aan de nationale economie, op basis van de objectief aanwezige potentie, veel groter zal zijn in vergelijking met wat het vandaag de dag is, omdat de mogelijkheden daartoe ruimschoots aanwezig zijn. Het creëren van de financiële ruimte en het scheppen van de ruimtelijke voorwaarden waar al aan gewerkt wordt, zijn belangrijke factoren. De overheid zal voortgaan met het managen van de facilitering op agrarisch gebied, zodat particulieren daarop voortbordurend hun bijdragen zonder enige twijfel zullen kunnen leveren. Ik informeer u dat de verdere ontwikkeling van het ondernemerschap gestimuleerd wordt en dat er kennis wordt aangereikt met betrekking tot de toepassingsmogelijkheden van nieuwe technieken ter versterking en transformatie naar een efficiënte, innoverende en concurrerende sector. De introductie van tuinbouwkassen werpt nu al haar vruchten af. De voordelen die deze kassen opleveren zijn zichtbaar voor de tuinbouwers en zo wordt de overstap naar het telen in tuinbouwkassen ingezet. In het jaar

2013 zijn er op verschillende locaties waar er tuinbouw activiteiten ontplooid worden, tuinbouwkassen gebouwd die als demonstratie-, onderzoeks- en trainingsfaciliteit dienen voor de producenten in de omgeving. Dit tuinbouwkassenprogramma van de Regering gaat voort in 2014.

Met de verruiming van het Agrarisch Krediet Fonds wordt de financiële ruimte gecreëerd om bedrijven de mogelijkheid te bieden om modernisering door te voeren. De vereiste investering om aan de regels met betrekking tot voedselveiligheid te voldoen is een onderdeel hiervan. Dit zal de productie moeten bevorderen, ook in de niet-traditionele subsectoren.

Verder zal er aan gewerkt worden de toegang tot kredieten met de hoogste prioriteit een vriendelijk imago te laten krijgen.

Mevrouw de Voorzitter,

Het presenteren van het uit te voeren programma is niet volledig wanneer wij niet, in elk geval in grote lijnen, aangeven hoe de middelen om dat te doen, bij elkaar gebracht zullen worden. Wij informeren u dat de Regering een programma in uitvoering zal brengen met als doelen:

- 1) het overzichtelijk en stabiel houden van de monetaire situatie door middel van het zoveel als mogelijk beteugelen van de inflatie, waardoor er garantie blijft bestaan voor een stabiel prijsniveau en
- 2) het kunnen financieren van ondermeer het sociaal programma van de Regering Bouterse-Ameerali. Hierbij zullen op de eerste plaats de uitgaven van de overheid die op een later tijdstip kunnen plaatsvinden, waar nodig uitgesteld worden.

Ook zal door middel van speciale programma's bij bedrijven voor nutsvoorzieningen, subsidies die de Staat aan deze bedrijven verstrekt drastisch verminderd worden. Dit stelt de Regering financieel beter in staat het sociaal programma en andere dringend noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren. Uit het uitstellen van bepaalde uitgaven van de Staat, het naar redelijkheid en billijkheid aanpassen van bepaalde Niet Belasting Ontvangsten, als ook het deels wegvallen van de subsidies aan onder andere de staatsbedrijven, zal de overheid extra besparingen kunnen realiseren. Uit aanpassingen die in het algemeen geen extra druk zullen uitoefenen op het budget van de gemiddelde burger, zal de overheid meer verdiensten hebben en extra besparingen kunnen realiseren waardoor er meer middelen ter beschikking zijn voor het ongestoord en geordend uitvoeren

van het sociaal programma en andere noodzakelijke beleidsprogramma's zoals hierboven genoemd.

Mevrouw de Voorzitter,

Met nadruk wil ik u erop wijzen dat het de Regering ernst is op verschillend gebied orde op zaken te stellen.

Zo zullen bijvoorbeeld voorzieningen en extra faciliteiten van hooggeplaatste functionarissen bij de overheid en aan de Staat gelinieerde bedrijven aan een grondige evaluatie onderworpen worden. Ook zal de toewijzing van overheidsfaciliteiten zoals vrijstelling van invoerrechten en vrijstelling van het betalen van brandstofbelasting aan bedrijven en personen aan strengere criteria onderworpen worden. Op grond van de bevindingen, zullen er, in het belang van de hele maatschappij, gepaste aanpassingen door de Regering gepleegd worden.

Het bovenstaande, Mevrouw de Voorzitter, is een voorwaarde om uitvoering te kunnen geven aan de agenda van de Regering om aan elke Surinaamse burger gelijke kansen te bieden om in dit land te wonen, te werken, te verdienen, te studeren, zich te recreëren, gezond te zijn en zich veilig en beschermd te voelen. Deze Regering gelooft erin dat onze landgenoten, met de juiste uitvoering van ontwikkelingsgerichte programma's, in elk geval de gelegenheid kunnen krijgen zich op alle gebieden van het leven te ontplooiën, arbeid te verrichten tegen een acceptabele vergoeding, vooruit te gaan en gelukkig te zijn. Aan onze landgenoten in het buitenland, de zogenoemde diaspora, zal mede op grond van de aannahme door uw hoog College van de conceptwet "Personen van Surinaamse Afkomst", ten volle de gelegenheid geboden worden als volwaardige burgers te participeren, in de versnelde ontwikkeling van ons land. Ook hun bijdrage achten wij in deze van het grootste belang.

Mevrouw de Voorzitter,

Mag ik nu, aan het einde van mijn redevoering, via uw College vandaag mijn hartgrondige dank uitspreken aan het adres van het gehele Surinaamse volk, voor de blijdschap die zij hebben getoond voor de gerealiseerde zaken en voor het geduld en het begrip dat het heeft kunnen opbrengen, voor nog niet gerealiseerde zaken, waar de Regering hard aan blijft werken.

Ik wil, Mevrouw de Voorzitter, ode en hulde brengen aan ons gehele volk. Ik moet onderschrijven en erkennen dat zonder de enorme steun van alle kondreman's die van onschatbare waarde is gebleken, wij als Regering, deze perspectiefvolle resultaten, die een solide basis zijn voor het gezamenlijk bouwen aan een goede toekomst voor ons allen, nimmer zouden hebben kunnen boeken.

Via u beloof ik mede namens de Regering ons volk plechtig, dat Uw Regering zich op de meest correcte manier zal blijven kwijten van haar hoogste taak en onwrikbaar de aan haar toebedeelde plicht, namelijk het volk naar alle redelijkheid te laten delen in de ontwikkelingen in ons land op elk gebied, altijd zal nakomen.

Want Mevrouw de Voorzitter, nogmaals, economische groei moet als belangrijk middel altijd ten dienste staan van mens en samenleving.

Groei moet leiden tot een harmonische samenleving, waarin er ruimte is voor een rechtvaardige verdeling van de rijkdommen over alle Surinamers; een samenleving, mevrouw de Voorzitter, die een geest uitademt van gezondheid, vrede en geluk voor iedereen.

Dank U

**DE ONTWERPBEGROTINGEN
VOOR HET DIENSTJAAR 2014**

Mevrouw de Voorzitter,

Staat u mij nu toe de ontwerpbegroting voor het dienstjaar 2014 aan uw Geacht College te presenteren.

Het totaal van de geraamde overheidsinkomsten voor het dienstjaar 2014 bedraagt SRD 6.213.354.000 (*Zes Miljard Tweehonderd Dertien Miljoen Drie Honderd Vier en Vijftig Duizend Surinaamse Dollars*).

De geraamde uitgaven bedragen in totaal SRD 6.969.536.000 (*Zes Miljard Negen Honderd Negen en Zestig Miljoen Vijfhonderd Zes en Dertig Duizend Surinaamse Dollars*).

Het saldo van de ontvangsten en de uitgaven komt neer op een tekort van SRD 756.182.000 (*Zeven Honderd Zes en Vijftig Miljoen Eén Honderd Twee en Tachtig Duizend Surinaamse Dollars*). Dit tekort is gelijk aan 3,9% van het Bruto Binnenlands Product.

Nader uitgesplitst bestaan de totale overheidsuitgaven voor het dienstjaar 2014 uit:

Apparaatskosten SRD 2.213.899.000 (*Twee Miljard Twee Honderd Dertien Miljoen Achthonderd Negen en Negentig Duizend Surinaamse Dollars*), terwijl de Beleidsprogramma's een bedrag bestrijken van SRD 4.755.637.000 (*Vier Miljard Zevenhonderd Vijf en Vijftig Miljoen Zeshonderd Zeven en Dertig Duizend Surinaamse Dollars*)

De apparaatskosten hebben betrekking op de personeelsgerelateerde en overige operationele uitgaven van de verschillende ministeries. Ten aanzien van de personeelsgerelateerde uitgaven gaat het met name om uitgaven zoals salarissen, pensioenbijdragen, bijdragen voor het StaatsZiekenFonds, andere medische kosten en opleidingskosten. Bij de overige operationele kosten gaat het om uitgaven zoals kantoorkosten, aanschaffingen en klein onderhoud aan gebouwen en terreinen.

De uitgaven voor beleidsprogramma's geven het bedrag aan dat de regering aan de uitvoering van beleidsmaatregelen denkt te besteden. Hiervan zal een bedrag van SRD 3.394.877.000 (*Drie Miljard Drie Honderd Vier en Negentig Miljoen Achthonderd Zeven en Zeventig Duizend Surinaamse Dollars*) uit eigen middelen worden opgebracht, terwijl het restant van SRD 1.360.760.000 (*Eén Miljard Drie Honderd Zestig Miljoen Zeven Honderd Zestig Duizend Surinaamse Dollars*) uit leningen en andere financieringsbronnen zal worden gefinancierd.

Voor wat betreft de totale overheidsontvangsten voor het dienstjaar 2014 kan de volgende onderverdeling worden gemaakt:

Directe Belastingen SRD 2.012.100.000 (*Twee Miljard Twaalf Miljoen Eén Honderd Duizend Surinaamse Dollars*)

Indirecte Belastingen SRD 1.827.147.000 (*Eén Miljard Acht Honderd Zeven en Twintig Miljoen Eén Honderd Zeven en Veertig Duizend Surinaamse Dollars*)

Niet Belasting Ontvangsten SRD 1.013.347.000 (*Eén Miljard Dertien Miljoen Drie Honderd Zeven en Veertig Duizend Surinaamse Dollars*)

Andere financieringsbronnen SRD 1.360.760.000 (*Eén Miljard Driehonderd Zestig Miljoen Zevenhonderd Zestig Duizend Surinaamse Dollars*)

Het totaal van de belastingen- en de niet belastingmiddelen komt neer op SRD 4.852.594.000 (*Vier Miljard Acht Honderd Twee en Vijftig Miljoen Vijfhonderd Vier en Negentig Duizend Surinaamse Dollars*).

Dank U.